

Socialt arbete bedrivet av ideella organisationer i Kanada

– och deras sätt för att uppfylla sina uppdrag

Mirja Langöe Eliasson

Vt-09

Handledare: Jan Magnusson

This study aims to highlight conditions for some selected non-profit organizations providing social services in Toronto, Canada. The essay is a case study which includes literature studies, field observations and interviews with respondents working in the non-profit sector. The analyses are mainly based on qualitative semi structured interviews with respondents working in non-profit organizations sharing their knowledge about their organization. The selected organizations share a responsibility with the public sector in providing social services and this study try to problemtize this. Some findings this study accompanied to show was that one challenge for the non-profit organizations was to get enough financial resources for the work they aim to do. Financing and to get resources for the organizations core expenses was especially something the organizations struggles with. The organizations also lend on their dependency for voluntary engagement. Distinct for a non-profit organization is that they often have a specific purpose or mission with their organization, even though the mission can be a vague.

Keywords: non-profit organizations, mission, social work, social services, new institutionalism

Förord

Ett stort tack vill jag rikta till mina respondenter som tagit sig tid till att dela med sig av sin kunskap om ideella organisationer, vilket möjliggjort denna studie.

Jag vill även tacka min handledare Jan Magnusson för synpunkter och vägledning under uppsatsarbetets gång!

Mirja Langöe Eliasson
Toronto den 12 maj 2009

Innehållsförteckning

Förord.....	2
Innehållsförteckning	1
Inledning	2
Problemformulering	2
Syfte.....	3
Frågeställningar	3
Begreppsdefinition	4
Tredje sektorn, frivilligorganisation eller ideell organisation - Kärt barn har många namn	
Metod	5
Val av datainsamlingsmetod	5
Litteratursökningsprocess	5
Tillvägagångssätt och urval.....	6
Intervjuerna	7
Kort beskrivning av de olika organisationerna och observation	7
Tillförlitlighet	9
Svagheter och styrkor med intervjuer.....	10
Dataanalys	11
Etiska överväganden	11
Tidigare forskning	12
Ideella organisationer och politisk påtryckning.....	12
Det offentliga och det ideella	12
Marknadsmässigt tänkande inom organisering av ideella sektorn	13
Uppdraget.....	14
Nyinstitutionalism och organisationer.....	14
Sammanfattning tidigare forskning.....	16
Teori	17
Kritik av valda begrepp och teori	19
Analys	20
Vad är det för slags uppdrag organisationerna avser att uppfylla?	20
Organisationen och omgivning.....	23
Volontärer.....	25
Legitimitet och symboler.....	27
Avslutande sammanfattning	29
Slutdiskussion	31
Litteraturlista	33
Bilaga 1 (3)	35
Bilaga 2 (3)	36
Bilaga 3 (3)	37

Inledning

Inledningsvis presenteras en problemformulering där val av uppsatsämne ges som leder till det syfte och de frågeställningar som uppsatsen kommer att fokusera på.

Problemformulering

När jag var i Toronto, Kanada, bedrev en ideell organisation en kampanj. En affisch var uppsatt på flera busskuror och i tunnelbanan. Affischen bestod av ett fotografi på en kvinna liggandes utomhus på marken med en filt över sig. Bilden var stark och det var svårt att inte bli berörd. Utöver bilden bestod annonsen av den ideella organisationens symbol och en kort text ”utan dig, är förändring inte möjlig”. Det fick mig att börja fundera i banor över hur dessa organisationer får resurser till att bedriva sitt arbete. Behöver de vara så dramatiska för att nå ut till allmänheten för att de ska skänka pengar?

Debatten om sociala problem är kantad av värdekonflikter (Meeuwisse & Swärd, 2002). Det gäller både vad som anses räknas som ett socialt problem och hur dessa ska lösas på bästa vis. Vissa sociala missförhållanden definieras som sociala problem och ger upphov till stor uppmärksamhet medan andra inte räknas in. Hur sociala problem definieras och betraktas har betydelse för vilka åtgärder som vidtas och för de lösningar som ges. Exempel på detta kan vara att om hemlöshet ses som ett individuellt problem blir det troligen individuella lösningar och ett ansvar kan då tänkas läggas på ideella organisationer. Skulle man däremot se det som en bostadsfråga orsakat av strukturella förhållanden blir bostadspolitiska lösningar ett mer troligt alternativ (ibid). Enligt Meeuwisse och Swärd (2002) är vissa organisationer strukturellt trögrörliga. De exemplifierar med vissa ideella organisationer som de menar bedriver socialt arbete i samma anda som rådde förr i tiden och de fortsätter behandla sociala problem som då. Synen på hur sociala problem ska lösas kan variera genom olika tider och kulturer, och även hur ansvaret ska fördelas mellan staten, arbetsgivaren och kyrkan. Historiska och politiska faktorer har betydelse. I socialpolitiska sammanhang talar man om olika välfärdsmodeller. ”Den nordiska modellen” karakteriseras av en stark offentlig sektor, höga skatter och aktiva arbetsmarkandsåtgärder. Krav på offentliga lösningar, universalism och solidaritet har gjort att marknadens, familjens och ideella organisationers betydelse mindre än i andra välfärdssystem (Meeuwisse & Swärd, 2002). Andra länder har andra välfärdsmodeller. En praktiktermin på en ideell organisation i Kanada väckte mitt intresse för att förstå villkoren för dessa organisationer och för hur socialt arbete kan organiseras på olika

sätt. Den ideella sektorn spelar en viktig och kritisk roll i liberaldemokratiska samhällen och är en integrerad del i västliberala demokratier såsom Kanada, USA och Storbritannien (Banting & Brock, 2001). I Kanada är ideella organisationer som ger social hjälp och insatser en stor del av landets sätt att organisera välfärden på och deras ideella sektor är den andra största i världen efter Nederländerna (www.imaginecanada.ca/en/node/32).

Alla organisationer är beroende av resurser och Banting (2000) menar att en fördel som de ideella organisationerna har är att de kan vara mer flexibla än offentliga myndigheter i sin strävan efter resurser. De verkar ofta i en mindre skala och har förmåga att attrahera ideell medverkan i form av pengar och tid på ett sätt som myndigheter och näringslivet inte kan. Dock behöver de mer än materiella resurser om de ska överleva i sin omgivning såsom att bli socialt accepterade och trovärdiga utåt (Scott, 2003). Många ideella organisationer vare sig de är religiösa eller sekulära, är ideologiska organisationer. Det är tron som rationaliserar deras existens och uppdraget kan vara organisationens sätt att ringa in vad för slags syfte den tjänar. Det kan till exempel vara att förbättra villkoren för allmänheten (Minkoff & Powell, 2006). Det finns således en normativ grund för det arbete som bedrivs där symbolik och värderingar är viktiga för organisationernas möjlighet att bedriva sitt arbete. De ideella organisationerna har för avsikt att se det som de gör som riktigt och moraliskt och att tjäna ett syfte. De har också möjlighet att om organisationen inte genererar resultat kan de ändra sitt fokus och rikta sina resurser på annat (Drucker, 1990). Sektorn har en komplexitet eftersom de arbetar med att ge insatser till allmänheten eller till marginaliserade grupper, samtidigt som organisationer drivs av eget intresse (Banting, 2000).

Syfte

Uppsatsen syftar till att lyfta fram en del av de villkor och utmaningar ideella organisationer som bedriver socialt arbete i Toronto har, i förhållande till att uppfylla sitt uppdrag utifrån ett organisationsteoretiskt perspektiv.

Frågeställningar

Hur utformar organisationerna sina uppdrag?

Hur får organisationerna resurser till att uppfylla sitt uppdrag?

Vilken roll har volontärernas engagemang för inverkan och betydelse för dessa organisationers möjlighet till att bedriva sitt arbete?

Begreppsdefinition

Uppsatsen andra kapitel består av en begreppsdefinition.

Tredje sektorn, frivilligorganisation eller ideell organisation - Kärt barn har många namn

Gemensamt för begreppen tredje sektorn, frivilligorganisation och non-profit eller ideell organisation är att de syftar till att beskriva organisationer som inte är en del av myndigheter och att de inte i första hand drivs av vinstsyfte. Termerna har sitt ursprung i olika akademiska discipliner och var och en har sina begränsningar (Banting, 2000). Främst nordamerikansk litteratur är använd och det mest förekommande begreppet som används i litteraturen har varit non-profit organisation. I uppsatsen kallar jag dem ideella organisationer och ibland frivilligorganisationer. Ideell organisation beskrivs av nationalencyklopedin som en sammanslutning som har till uppdrag att främja medlemmarnas ideella ansträngningar och liksom Banting (2000) att de inte i första hand drivs av vinstsyfte. Jag syftar på organisationer som bedriver sociala insatser, det vill säga mänsklig och social hjälp till en viss målgrupp eller ett visst område. En definition av den ideella sektorn som jag kommer att utgå ifrån används av ICNPO, *International classification of non-profit Organizations*. Den utvecklades under *Johns Hopkins Comparative Non profit Sector Project* och användes vid en jämförande studie av frivilliga organisationer i 22 länder, Kanada var dock inte med i studien. Kriterierna är att organisationen inte ska generera vinst till deras ägare eller chefer. Verksamheten ska vara formell och i någon mån vara organiserad med en styrelse och stadgar. Organisationen ska vara privat i den mån att den ska vara separerad från staten, på så vis att den inte praktiserar myndighetsutövning. Organisationen måste vara självstyrande och inte en del av till exempel ett kommersiellt företag. Den ideella organisationen ska även ha en viss mängd av ideellt deltagande (Banting 2000). Utan att förminska vikten av det frivilliga inslaget i den ideella sektorn menar vissa kritiker att termen kan antyda att organisationerna är helt drivna av frivilliga och obetald arbetskraft vilket inte är fallet (ibid).

Många ideella organisationer får delvis finansiering från lokal eller provinsnivå, men även från regeringsnivå. Den kanadensiska organiseringen av välfärden styrs till största del på provinsnivå och det kan vara skillnader på villkoren och vad som finansieras i verkligheten, men jag väljer alltså att kalla all denna form för offentlig finansiering i uppsatsen.

Metod

Detta avsnitt kommer att behandla tillvägagångssätt för uppsatsen, val av vilka metoder som används och etiska överväganden kring detta.

Val av datainsamlingsmetod

Aspers (2007) beskriver hur forskning kan ses som en kollektiv process som börjar då forskaren initialt utformar sin forskningsfråga när man tar hjälp av bland annat kollegor är en pågående process. Forskningsfrågan formas i sökandet, i samspel mellan teori och empiri och det har även varit fallet för denna studie där forskningsfrågor och syftet omformulerats under uppsatsskrivandets gång. Uppsatsen kommer att sträva efter att försöka lägga fram en bild över de villkor och utmaningar ideella organisationer kan ha utifrån den litteratur, intervjuer, observationer och kunskaper jag inhämtat. Därför ansåg jag att fallstudie skulle vara den mest lämpade metoden. Fallstudie som metod innebär att man studerar ett visst avgränsat system, i detta fall villkor för ideella organisationer utifrån ett symbolistiskt perspektiv. I en fallstudie kan med fördel olika typer av datainsamlingsmetoder användas. En fallstudie kräver ingen specifik metod och syftet är att komma fram till den mest trovärdiga tolkningen. En fallstudie kan gå in på detaljer och fokus ligger på relationer och processer och även den naturliga miljön prioriteras. Syftet med en fallstudie är inte att komma fram till en faktisk bild av det material man har att tillgå utan en trovärdig tolkning (Merriam, 1994). Fallstudien har ägt rum i april och maj månad 2009.

Litteratursökningsprocess

Utifrån studiens syfte identifierade jag ett antal nyckelord som sedan användas i olika kombinationer för att få fram lämpliga artiklar och litteratur. För att göra systematiska litteratursökningar krävs ofta att man börjar med generella termer och sedan steg för steg specialiserar sig (Aspers, 2007). Engelska sökord har används för att få fler studier att tillgå, och sökord som används i uppsatsarbetet har varit *social work*, *non profit organization* och *new institutionalism, organization theory*. Forskningsområdet, som är att undersöka ideella organisationer i Kanada gör den skandinaviska forskningen mindre lämpad för att besvara mina frågeställningar, även om viss forskning använts. För att få kontakt och överblick av mitt forskningsområde använde jag mig av en hemsida, www.211.ca, som gav information om olika samhälliga resurser till invånare i Toronto. Där är olika organisationer kategoriserade och genom att söka på *Non profit* och *social services* kunde jag avgränsa mitt

område till Downtown Toronto utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. I min inledande process samtalande jag med socialarbetarstudenter i Kanada för att få uppslag och förståelse över vilka organisationer som verkade och hur socialt arbete kan se ut. De rekommenderade mig att söka mig fram via två hemsidor som organiserar frivilligt socialt arbete, www.charityvillage.com och www.volunteertoronto.ca.

Tillvägagångssätt och urval

För att tillmötesgå syftet ville jag komma i kontakt med nyckelpersoner med en övergripande blick och kunskap om ideell verksamhet. Jag formulerade ett informationsbrev (bilaga 2) riktat till dessa organisationer. Urvalskriterier för min studie har varit att organisationen ska vara ideell, bedriva socialt arbete och etablerad i Toronto. Anledningen till dessa urvalskriterier är att forskning om ideella organisationer menar att större etablerade organisationer vanligtvis har en tryggare grund för finansiering än mindre. Enligt Minkoff & Powell (2006) gör detta att de har en större spännvidd och bredare bas att stå på och resurser är en nödvändighet för att kunna fullfölja de organisatoriska uppdragen. Jag valde därför bort mindre frivilliga organisationer, politiska organisationer och direkta intresseorganisationer. Ett perspektiv som jag särskilt ville lyfta fram var i resursberoende och behovet av finansiering eftersom detta var något som mina tidiga litteraturstudier och min praktiktermin på en ideell organisation visade på att vara en utmaning för organisationerna. Jag kontaktade därför en ideell paraplyorganisation som bland annat finansierade olika ideella organisationers kärnverksamhet, såsom fast anställd personal, löner och administrativa kostnader. Jag kontaktade åtta ideella organisationer. I två fall fick jag till svar att de inte hade tid att träffas på grund av att de hade mycket annat som pågick inom deras organisationer, andra har ställt upp via telefon eller skriftligt svar.

Underlag för fallstudien:

- Tre personliga intervjuer (fyra respondenter) på ideella organisationer.
- Två telefonintervjuer till ideella organisationer.
- Studerande av ovanstående organisationernas hemsidor, tidningar och broschyrer.
- skriftligt svar från en organisation som bedriver programfinansiering.
- Deltagande observation på möte, ett upprop där 230 ideella organisationer i Ontario, (provins där Toronto ligger) anslutit sig till.
- Intervju och kontinuerliga samtal med socialarbetarstudent och volontärer.

Intervjuerna

Utifrån kvalitativ forskningsposition kan man se intervjuer som ett samtal där man försöker ta del av det perspektiv som personen man intervjuar förmedlar fast med en viss given riktning (Rogers & Bouey, 1996). I intervjusituationen har möjlighet funnits till att både begränsa och forma fokus och vilken kunskap som mina respondenter delgett mig vilket påverkat utfallet i min analys (Andersson & Swärd, 2008). För att läsaren själv ska få en inblick och kunna göra en bedömning bifogas mina intervjuguider (se bilaga 1 och 3). Två intervjuer spelades in och materialet transkriberades. Fördelen med denna metod är att man kan fånga upp nyanser, citat och även rikta full uppmärksamhet mot personen som intervjuas vilket kan ge ett rikare material att analysera (Rogers & Bouey, 1996). Nackdelar kan vara att metoden upplevs som hämmande för en del deltagare och att de eventuellt censurerar sig själva. I en intervjusituation kommenterade min respondent att ”detta borde jag kanske inte ha sagt”. Metoden kräver också en del tidskrävande efterarbete. Vid en av mina intervjuer, krånglade tekniken och jag antecknade under intervjun. Att anteckna under intervjun kan påverka mängden information som samlas in. Jag kompletterade därför intervjun med ett telefonsamtal för förtydliganden och följdfrågor. Inför intervjun hos paraplyorganisationen skickade jag efter positiv respons mina huvudfrågor (bilaga 3) så att min respondent skulle vara förberedd och kunna ge mer uttömmande svar. Två respondenter på den frivilliga paraplyorganisationen intervjuades vid samma tillfälle, en fast anställd och en volontär. Telefonintervjuerna har jag valt att använda som huvudsakligen kompletterande information. Dels gav de inte så mycket utöver den typ av information jag fått via de längre, personliga intervjuerna, dels blev jag vid många frågor hänvisad till deras hemsidor för ytterligare information. Efter intervjuerna skrev jag ner informationen i ett dokument och antecknade personliga reflektioner över insamlad data eftersom det kan ha inverkan i min rapportering och förståelse i analysen (ibid).

Kort beskrivning av de olika organisationerna och observation

För att förtydliga vilka organisationer som ingick i min fallstudie kommer jag här ge en kortare beskrivning av dem.

En organisation bedrev områdesbaserat socialt arbete och beskrev sig som en multiserviceorganisation. Organisationens målgrupper var bland annat arbetslösa, hemlösa och flyktingar. Min respondent var samordnare på ett aktiverings- och utbildningsprogram där de bland annat gav språk- och datakunskapsträning till invandrare.

Den andra organisation som studerats var grundad som en religiös ideell organisation, vars målgrupp i första hand var hemlösa personer. Olika insatser som de bedrev var drogförebyggande arbete, hospice för personer sjuka i hiv/aids och andlig rådgivning. Min respondent hade arbetat ett flertal år inom verksamhetens inre kärna.

En telefonintervju gjordes med en personal- och programansvarig hos tredje organisation som liksom multiserviceorganisationen arbetade med områdesbaserat socialt arbete. De vände sig till flera olika grupper, hade rådgivning, program riktade till hemlösa och språkträning.

Ytterligare en telefonintervju genomfördes med en ekonomiskt ansvarig hos en organisation som framförallt vände sig till LGBT (lesbiska, gay, bisexuella, transgender) personer. Utifrån förkunskaper om organisationen hade denna en bred verksamhet. Alla ovanstående organisationerna fick finansiering från både offentligt och privat håll samt från nedanstående paraplyorganisation. De var registrerade välgörenhetsorganisationer, vilket innebär att de fick skattelättnader (Banting, 2000).

Paraplyorganisationen bestod bland annat av en ekonomiavdelning som arbetade med insamling vars uppgift var att bygga relationer med givare. De organisationer som fick ekonomiskt stöd av denna var medlemmar och de finansierade bland annat organisationernas kärnverksamhet. En respondent var ansvarig för att följa upp och kontakta deras medlemsorganisationer för att se att deras arbete fortskred i enlighet med uppsatta kriterier. Den andra respondenten var volontär och intervjuades vid samma tillfälle och arbetade för att få arbetslivserfarenhet inom fältet.

Slutligen var jag i skriftlig kontakt med en något mindre ideell paraplyorganisation som enbart bedrev finansiering till specifika program och aktiviteter, men inte till ideella organisationers kärnverksamhet. Denna finansierade både organisationer som arbetade med socialt arbete, men även kultur- och miljöorganisationer. Deras syfte var att gynna verksamhet på en lokal nivå.

Mina observationer gjordes när jag deltog som volontär och även registrerade mig som medlem i en rörelse som samlar ideella organisationer som bedriver socialt arbete genom kampanjer och belyser deras betydelse av sociala välfärdsinsatser. En forskningsetisk grundregel är att personer som ska studeras ska ge deras informerade samtycke. I detta fall

berättade jag att jag var student i den inledande kontakten med arrangörerna och att jag skrev en uppsats om ideella organisationer. Ett av mötena bestod av cirka åttio åhörare, delvis personer som var beroende av ideella organisationers service, men studenter, volontärer och fast personal inom både den ideella och offentliga sektorn var närvarande. Jag var där som volontär och hjälpte till med registrering och att välkomna personer till mötet. Det var även en paneldiskussion med författare, fackföreningsrepresentanter och eldsjälar inom sociala projekt såsom matutdelningsprogram. Organisationen har en hemsida (www.recessionreliffoundation.ning.com) med bland annat diskussionsforum. Själva initiativet var tydligt präglat av ett vänsterperspektiv.

Tillförlitlighet

För att tydliggöra för läsaren att ta ställning till min forskning har jag funderat över min egen person och min positionering. Min ursprungliga ståndpunkt var en kritisk inställning till att bemöta marginaliserade grupper med frivilliga alternativ eftersom jag upplevde det som problematiskt för målgruppen i fråga om rättigheter och till exempel ansvarsskyldighet. Jag hade även inställningen att frivilligt socialt arbete är ett sätt för staten att undslippa ansvar. Denna inställning har inverkat på typen av frågor som jag ställt och perspektiv jag intagit under forskningsprocessen. Fältet där forskaren ses som medskapare av resultatet har diskuterats av sociologer, bland annat Giddens med begrepp som den dubbla hermeneutiken (Aspers, 2007). May (2001) skriver att i studerandet av litteratur och dokument är det viktigt att ta hänsyn till för vem och i vilken social kontext som det är skapat i. Det vill säga för denna studie har jag bland annat tittat på de ideella organisationernas hemsidor och deras tidningar och broschyrer riktade till allmänheten och till deras målgrupper. Detta material kan ses som ”reklam” för organisationerna eftersom de riktar sig till allmänheten, nya volontärer och givare. Broschyerna är främst avsedda för de olika målgrupperna som organisationerna riktar sig till. Med andra ord, de beskriver sina verksamheter i positiva ordalag. Jag har inte tittat på protokoll eller minnesanteckningar eller fondansökningar. Det hade givetvis varit bra utifrån att göra undersökningen mer tillförlitlig och det hade kunnat ge en fördjupad förståelse över organisationernas situation. Innan fallstudien påbörjades hade jag läst in mig på olika teorier och tidigare forskning däribland Lecours (1998) om nyinstitutionalism i kanadensiskt samhälle. Även till exempel Nyinstitutionalismen inom organisationsanalysen av Johansson (2002) och amerikansk sociologisk forskning om ideella organisationer och deras omgivningsberoende av forskarna DiMaggio och Powell (1983). Det var grundläggande för formandet studiens frågor och fokus och även den typ av analys som är möjlig att göra. Även

en del i min förstudie var att göra en försöksintervju via telefon till en paraplyorganisation och till en ideell organisation som bedrev socialt arbete. Det gav indikationer på vilka typer av svar som jag eventuellt kunde få inför mina intervjuer och vilka frågor som jag behövde omformulera. Underlaget kan upplevas som litet i förhållande till att kunna besvara mitt syfte, men var en nödvändig avgränsning i förhållande till uppsatsnivå och tidsaspekt. Resultatet kan vara värdefullt genom att det kan ha en viss generaliserbarhet för andra organisationer i förhållandet att belysa komplexiteten med dessa. Huvudsyftet för min undersökning var inte att göra den allmängiltig utan detta kan ses som ett exempel på hur det kan se ut (Tutty & Rothery & Grinell, 1996). I komparativ välfärdsforskning kan till exempel organisationer studeras och man kan jämföra intresseorganisationers tankesätt i välfärdsfrågor med hjälp av idéanalys baserad på befintlig lagstiftning, förarbeten eller till exempel facktidsskrifter från olika länder (Blomberg, 2008). Vidare skriver Blomberg (2008) att analysenheterna i komparativ välfärdsforskning kan vara organisationer eller grupperns upplevelser i olika länder. Detta är dock inte avsett att vara en jämförande studie, men eftersom jag inte själv kommer från Kanada så lyfter jag givetvis fram delar som jag upplever som intressanta och som jag uppfattar som viktiga och präglas av att det som är alldaglig kunskap för mina respondenter, kan vara något som är obekant för mig och som jag ser med nya ögon.

Svagheter och styrkor med intervjuer

Semistrukturerade intervjuer har fördelen att de kan tillåta formandet frågor under intervjugång och en flexibilitet i förhållande till intervjupersonen. Formen ger möjlighet till att få mer kunskap om perspektiv som jag inte själv reflekterat över. Metoden är särskilt användbar när man vill jämföra information mellan personer medan man på samma gång vill ha en djupare förståelse för deras upplevelse (Rogers & Bouey, 1996). Jag valde inte öppen intervjuform beroende på att den framförallt hade gett mig en bredare bild över fältet och troligtvis med mer svårigheter att bearbeta materialet. Utifrån studien syfte var jag delvis intresserad av mer faktabaserade frågor och krävde därför viss mån av struktur. En fullständigt strukturerad intervju hade gett mig en allt för rigid mall att gå efter eftersom jag ville att mina intervjupersoner skulle kunna få utveckla sina svar (ibid.). Längden på intervjuerna har skiftat även om jag informerade om att intervjuerna skulle ta cirka en timme. Telefonintervjuerna har varit kortare. Typen av information som jag fått av mina deltagare och hur de besvarat mina frågor har varierat. Att man inte kan frånga sig själv och ingår i ett partnerskap med den intervjuade i forskningssituationen, är en del av förståelsen i användandet av en kvalitativ ansats (Rogers & Bouey, 1996).

Dataanalys

Syftet med att analysera data inom de kvalitativa studierna är att det ger möjlighet att få en förståelse för det insamlade materialet genom att centralisera det till teman kopplad till det ursprungliga forskningsproblemet (Coleman & Unraue, 1996). Det transkriberade materialet, anteckningar från fältobservationer samt anteckningar från intervjuer läste jag igenom. Materialet har transkriberats och jag har skrivit in pauser och skratt eftersom även icke-verbala budskap är viktig information. Dock har jag uteslutit en del stammande och en del upprepningar. Kroppshållning och röstläge är också sådant som inte kunnat tas med i transkriberingen. Efteråt har jag strukturerat materialet och en process som kan ses som första nivån av att koda (ibid.). Utifrån studiens syfte var det teman kring ideella organisationer och deras uppdrag, resurser, volontärer och roll i att bedriva socialt arbete relevanta. Det andra steget i processen har varit att lyfta fram meningsfulla enheter och mönster och koppla det till min förståelse av materialet, det vill säga den teori och den tidigare forskning som jag tagit del av, men även min förståelse av organisationerna. Delvis har jag jämfört respondenternas svar med varandras och jag har försökt lyfta fram gemensamma drag för organisationerna, men det har inte varit huvudsyftet. I bearbetningen har intervjuerna och den övriga empirin genomgått och jag har reflekterat över vad som är relevant att presentera (Coleman & Unraue, 1996). Citaten och kommentarer har jag översatt.

Etiska överväganden

Det är viktigt att som forskare kritiskt reflektera över att man har makten att kategorisera och göra ställningstaganden. Det som man väljer att forska om och vad för frågor, information och kunskap som man lyfter fram kan bidra till att reproducera bilder av vad man ser som problematiskt (Andersson & Swärd, 2008). I informationsbrevet (bilaga 1) förklarade jag att informationen skulle användas till en uppsats på grundnivå för mina studier i Sverige. Mina respondenter har jag valt att låta vara anonyma, organisationerna har snarlika men figurerade namn. Orsaken är dels att jag hoppades på att enklare få intervjupersoner och även att de skulle dela med sig av information mer ohämmat. Utifrån mitt syfte är jag inte specifikt intresserad av en särskild organisation, utan en mer allmän belysning. Jag väljer att berätta var studien är gjord eftersom det kan vara intressant för vilka slutsatser som varit rimliga att göra. Vid intervjuerna gavs kontaktuppgifter till mig och information om att de kunde kontakta mig om dem ville ändra eller lägga till någon information men det har inte skett. Att respondenterna inte har möjlighet att läsa mitt arbete kan ses som negativt ur ett etiskt perspektiv.

Tidigare forskning

Ideella organisationer och politisk påtryckning

Ideella organisationer som bedriver socialt arbete har som mål med sin verksamhet att öka den sociala välfärden för individer och grupper och de kan utföra direkta hjälpinsatser men även arbeta med till exempel politisk påtryckning (www.ne.se). I Sverige har folkrörelser varit ett tillvägagångssätt för att stärka demokratin och medborgarskapet och även ett sätt att påverka regeringen. Förmågan dessa organisationer har haft är till exempel att organisera offentliga möten (Johannsson & Leonard, 2007). Enligt Banting & Brock (2001) är det i Kanada vanligt att medborgare vänder sig till ideella sektorn för att försvara sina rättigheter och driva sina intressen. De skriver även att sektorn ses som ett instrument för förändring men också att den används av medborgarna för få den hjälp de behöver. Ett gräsrotsengagemang och ett aktivt deltagande bland samhällsmedborgare är något som man politiskt håll drivit. I slutet på sextioalet bedrev landets dåvarande socialliberala premiärminister Pierre Trudue en politik med syfte att öka medborgardeltagandet i samhället, man ville att inte bara politiker skulle göra insats för samhället, utan privatpersoner och organisationer uppmuntrades till att aktivt driva frågor och påtala förändringar de ville ha (ibid.).

Det offentliga och det ideella

Det finns olika perspektiv som kan lyftas fram i förhållande till social välfärd organiserad i frivillig regi. En jämförande studie som gjorts mellan Sverige och Australien, om aktivt medborgarskap fokuserade på socialt kapital och jämförde hur Australien och Sverige skiljer sig åt inom hur äldreomsorgen är organiserad. Studien lyfte fram att i Australien är den mer uppbyggd kring organiserat frivilligt engagemang. I Sverige är den officiella ståndpunkten att äldrevården bedrivs av den offentliga sektorn även om mycket arbete sköts av anhöriga (Johannsson & Leonard, 2007). Att engagera sig som volontär kan vara en väg att få tillträde till den offentliga sektorn, i Australien är den ideella sektorn traditionellt ett sätt för kvinnor att få tillträde till den offentliga sektorn (ibid.). Volontärarbete inom ideella organisationer kan vara ett sätt att ta sig in på arbetsmarknaden (Bergström & Johannsson, 2007). En ideell organisation kan inte uppfylla vare sig sitt eget mål eller andra intressenters målsättning utan personer som arbetar ideellt (ibid.)

Volontärverksamhet och ideellt arbete är stort i Kanada och under gymnasiet är alla elever förpliktade att göra ett visst antal timmar av ideellt arbete. Det är således inte frivilligt i den

bemärkelsen. På en generell nivå så är även inom den offentliga sektorn frivillighetsarbete ett komplement och insatserna görs av personer som ofta både är utbildad och förpliktad att stanna inom sektorn under en längre tid (Chappell, 2006).

Morgan (1999) skriver att organisationer spelar en viktig roll för att skapa och upprätthålla maktstrukturer och detta reproduceras genom att de symboliserar eller förstärker socioekonomiska skillnader. Förhållandena på arbetsplatsen kan i hög grad ses som en reproduktion av klassrelationerna som existerar i det övriga samhället och det lyfts fram inom den kritiska organisationsteorin. Effektivitetsskäl finns i allt organiserat arbete oberoende av samhälls-, ägar- och kontrollsystem skriver Abrahamsson (1989).

Marknadsmässigt tänkande inom organisering av ideella sektorn

I det kanadensiska samhället har den ideella sektorn hamnat i centrum för social och politisk debatt. Banting (2000) diskuterar i förordet i *"The non-profit sector in Canada"* att organisationerna verkar fylla ett tomrum i det sociala skyddsnetet då omgivningen förändras. Organisationerna kan ses som något som uppfyller nödvändiga behov som inte kan bli tillgodosedda av marknaden och inte längre garanterade av staten. Ullman skriver i *"Partners in reform- Non profit organizations and the welfare state in France"* (1998) att man kan se en konflikt i hur man ser på frivilliga organisationer utifrån ett välfärdstatligt perspektiv. Då det kan lyftas fram antingen som dumpning av välfärden eller som ett sätt att delegera och komplettera den. Minkoff & Powell (2006) beskriver att i många industrialiserade demokratier är en grundläggande förändring på väg och den kan ses som en nyliberal våg eller ett ökat inflytande av marknadsmässigt tänkande inom sektorn som bedriver sociala insatser. I den delvis marknadsekonomiska modellen köper regeringen tjänster från organisationer inom den ideella sektorn åt klienternas vägnar. Organisationerna förväntas konkurrera med varandra om att erbjuda de bästa och mest ekonomiska alternativen (Johansson & Leonard, 2007). Detta är något som Banting (2000) beskriver genom att han diskuterar hur de folkvalda i Kanada omvärderat sin syn på hur social välfärd ska bedrivas. De har omvandlat tidigare offentligt bedriven verksamhet till privata enheter, ideella eller kommersiella företag eller rörelser där man litar på marknadens mekanismer för givandet av sociala insatser. Dessa förändringar skriver Banting (2000) har gjort att ideella organisationer blivit mer som givare av insatser och mindre som språkrör av social kritik och innovatörer för social förändring.

Uppdraget

Minkoff & Powell (2006) lyfter fram att Kanada har en ökad utbildad medelklass och att det finns en postmaterialistisk värdegrund idag. Vilket ses som ett eventuellt skäl till att fler kanadensare engagerar sig i frivillig verksamhet, eftersom det finns nya sociala ethos och värden som människorna identifierar sig med. De ideella organisationerna enas under sitt uppdrag och som för en organisation är grundat på vad den ser som viktigt och värdefullt. Det kan syfta till att bidra till det allmännas bästa eller att skapa socialt värde, även om det är en definitionsfråga vad som ses som värdefullt eller bra. Utmaningen för organisationerna menar Powell & Minkoff (2006) är att anpassa sig till förändrade omständigheter utan att organisationen förlorar sitt riktmärke och sin värdegrund. Målet med uppdraget kan också vara att involvera och värva arbetare, volontärer och givare.

Nyinstitutionalism och organisationer

Nyinstitutionalismen växte fram som ett svar på institutionalismen och utvecklar sättet att se på organisationer eftersom den fokuserar på förhållandet till omvärlden. En institution var inom den äldre traditionen definierad som mer materiell och byråkratisk och synen på organisationen var att den var relativt rationell och målinriktad (Lecours, 2005). Från nyinstitutionellt håll ses organisationer som samlade under en gemensam värde- och normgrund. Från detta perspektiv kan organisationer ses som mytiska på så vis de internaliserar och formas utifrån influenser från det sociala och kulturella sammanhanget (ibid.). Institutionell teori visar att organisationer är inbäddade i en omgivning som inte bara innefattar aktörer med materiella resurser och krav (Alexander, 1998). Teorin menar även att intressena eller målen för organisationens medlemmar är skapade av yttre faktorer. Organisationer ses som öppna system och som starkt influerade av sin omgivning. Socialt konstruerade övertygelser har en influens både över hur de är strukturerade och hur arbetet bedrivs. Eftersom normsystem och övertygelser ändras med tiden ger den institutionella teorin ett lovande ramverk för jämförande eller historiska studier över organisationer (Scott, 2003). Även den ekologiska teorin problematiserar en del av vårt alldagliga tänkande kring organisationer. Antagandet om att organisationer finns för att nå upp till särskilda mål ifrågasätts och istället förutsätts att det viktigaste för organisationerna är att överleva. Detta antagande delar den nyinstitutionella teorin. Den ekologiska teorin bär med sig tankar om att organisationer präglas och bär med sig spår efter de villkor som var med när de skapades (Stern, 2007). Di Maggio & Powell (1983) publicerade en artikel ”*The iron cage revisited: institutional isomorphism and Collectiv Rationality in Organizational fields*” en teori om

institutionell isomorfi. De menar att organisationer som verkar inom samma fält tenderar att bli mer och mer lika varandra och utvecklar sina teorier om organisatoriskt beteende där de förenar omgivningens påverkan över de organisatoriska fälten parallellt som enskilda organisationer införlivas som deltagare. Dessa har dock främst varit intresserade av forskning från ett organisationsförändringsperspektiv (Bolman & Deal, 2005).

På vilket sätt ideella organisationer bemöter och strategiskt svarar på yttre faktorer i sina försök att bevara självständighet, legitimitet och livskraftighet har Alexander (1998) undersökt. För att förstå omgivningens effekter på organisationer använde Alexander nyinstitutionalism. Hon diskuterade vilka omständigheter som leder till vilken strategi som organisationer möter förändringar. Alexander (1998) menar att den omgivningsbetingade komplexiteten för särskilt de ideella organisationerna leder till en komplexitet i att uppfylla uppdrag eller mål. Det leder även till en konflikt över vilka mål som ska uppfyllas. Under olika omständigheter är ideella organisationer kapabla till att använda sin komplexitet för att höja sin organisatoriska prestation. Organisationens deltagare försöker justera effekterna av yttre omständigheter på sätt som tillåter dem att driva organisationernas uppdrag såsom de ser dem. Alexander (1998) skriver att genom en forskningsöverblick är organisationer inte passiva förmedlare av yttre tryck utan att omgivningsmässigt pålagd organisatorisk förändring är utmanad av individer som försöker uppnå sina mål.

Banting (2001) skriver att den kanadensiska ideella sektorn inte har blivit väl undersökt och var till exempel inte med i den jämförande ICNPO- studien som handlade om hur olika länders ideella arbete är införlivat i samhället. På grund av brist på data över ideella organisationer i Kanada är det omöjligt att bilda sig en uppfattning av vad dessa organisationer bidrar med till det kanadensiska samhället. Min studie är mycket liten, men förhoppningen är ändå att kunna bidra till att visa på en del av de villkor som socialt arbete inom ideella organisationer har att ta ställning till.

Sammanfattning tidigare forskning

Efter en genomgång av tidigare forskning av ideella organisationer kan jag sammanfattningsvis visa följande. De ideella organisationerna kräver dels frivilligt engagemang och i Kanada är detta integrerat i hur deras välfärd är organiserad. Till exempel införlivad genom deras skolgång. De ideella organisationerna är ofta från början grundade kring fråga som organisationen strävar efter att förändra eller förbättra. Vad detta är beror på tiden och sammanhanget. Den tidigare forskningen visar också att även om organisationerna vill förändra och förbättra villkoren för sina målgrupper, är de många gånger utsatta för en konkurrenssituation. Det sociala välfärdsarbetet läggs ut på organisationer som sedan konkurrerar med varandra. Det är alltså två huvudspår som jag valt att lyfta fram med den tidigare forskningen. Varav det ena är de symboliska sidorna hos organisationen, det vill säga kultur och värden som de ideella organisationerna kretsar kring. Att ha gemensamma ethos och värden som formuleras bland annat genom organisationernas uppdrag. Det andra spåret är att organisationen själv är en integrerad del av samhället. I relation till omgivningen som till exempel det offentliga, påverkas organisationen av politiska direktiv. Men drivs också av ett egenintresse, där de kan reproducera ojämlikheter och klasskillnader för att överleva som organisation.

Teori

I detta kapitel kommer den teoretiska referensramen att presenteras och kommer att knytas till fallstudien.

Utifrån mina frågeställningar är fokus på ideella organisationer och deras uppdrag. Utifrån detta har jag valt två perspektiv att knyta min empiri till, med ursprung från den nyinstitutionella organisationsteorin. Uppdragsvaghet som är en teori som handlar om hur organisationerna gör för att överleva och uppfylla sitt uppdrag samt det symboliska perspektivet. Haberman (2001) som studerat frivilliga organisationer och frivilligt engagemang skriver att det finns ett samspel mellan idéer och intressen och faktorer som får personer att organisera sig och skapa institutioner. Idéer och intressen kan uppfattas som ömsesidigt beroende. Det är ur Bolman & Deals (2005) ”*Nya perspektiv på organisation och ledarskap*” som jag hämtar mina begrepp och det är huvudsakligen deras förklaringar av det symboliska perspektivet som jag använder. Enligt detta perspektiv är fundamentet för bra prestationer inom en organisation eller ett arbetslag anda och själ. Begreppet uppdragsvaghet (*mission vagueness*) är hämtad ur Weisbrods ”*To Profit or Not to Profit*” (1998). Han diskuterar hur den ideella sektorn blivit kommersialiserad och vilka orsaker och konsekvenser detta får. Mina valda begrepp fokuserar både på rationella och på mer normativa delar av organisationerna. Det som är intressant med att använda dessa typer av perspektiv inför analysen av organisationer som är frivilliga och sysslar med socialt arbete, är att de i omgivningens ögon ofta verkar väldigt goda och altruistiska. Hur förhåller det sig egentligen? Centrala begrepp jag väljer att lyfta fram är:

Mening: Det symboliska perspektivets utgångspunkt är att behovet av mening är det mest grundläggande för människan. Det symbolistiska perspektivet menar att myter, visioner och värderingar är sådant som bidrar till att ge en organisation en känsla av mening som leder till handlingskraft. Kultur är den del som håller samman organisationer och som samlar människor kring en gemensam uppsättning värderingar och övertygelser. En organisations kultur kan ses som det sammanvävda mönster av åsikter och värderingar som bidrar till att medlemmarna förstår vilka de är och hur de utför sina uppgifter (Bolman & Deal, 2005).

Myter: Myter vädjar till de djupaste delarna av vårt medvetna och är historien bakom historien. De förklarar, formar och frambringar solidaritet och sammanhållning. Myter

intygar och förstärker den egenskap organisationen gör anspråk på och gör arbetsplatsen till mer än bara en arbetsplats nämligen till en speciell plats och ett sätt att leva (Bolman & Deal, 2005). Myter bidrar till att förankra en organisations värderingar. Värderingar ringar in det organisationen står för. Till skillnad från mål är värderingar mer abstrakta och de skapar en känsla av identitet, vilket får människor att känna sig unika och utsedda (ibid.).

Omgivning: Alla organisationer verkar i en särskild omgivning eller miljö. Ingen organisation är självförsörjande utan är beroende av det större sammanhang som den är en del utav (Scott 2003). Organisationer tampas ideligen med större samhälliga, politiska eller ekonomiska strömningar. Den övergripande uppgiften är att kunna bevara legitimitet och sitt stöd i omgivningens ögon. Organisationen måste därför spegla samtidens övertygelser och förväntningar särskilt den med otydliga mål kan ha svårt att avskärma sig från händelser i den yttre omgivningen. Den sociala arkitekturen formas av allmänt utbredda myter (Bolman & Deal, 2005). Ur ett symboliskt perspektiv bedöms organisationer främst av den bild de förmedlar av sig själva. Uppdraget kan vara en del av den bild organisationen representerar utåt. Då organisationer försöker artikulera värderingarna i en uppdragsförklaring eller andra formella dokument förlorar de ofta sin mening (ibid.)

Uppdrag: Minkoff & Powell (2006) menar att uppdraget spelar en större roll i de ideella organisationerna jämfört med andra organisationer. En del av chansen för de ideella organisationernas överlevnad ligger i deras förmåga att motivera personalen till att vilja sträva efter att tjäna organisationens syfte. Den ideella statusen av frivilliga organisationer placerar dem i en sektor där möjligheten att mäta deras prestation är otydlig. Ett resultat av detta gör att de ideella organisationerna blir dömda av varierande yttre och inre väljare som inte nödvändigtvis håller med varandra om det mest effektiva kriterierna (Alexander, 1998). Effekten visas ytterligare av att de ideella organisationerna ofta är drivna av väldigt generella ”för allas bästa mål” som är svåra att mäta empiriskt (ibid.). För de flesta forskare är uppdraget ett sätt att definiera ett önskat mål som är menat att medlemmarna ska uppnå genom delaktighet och genom att lösa vissa uppgifter (Scott, 2003).

Uppdragsvaghet: Många ideella organisationer formulerar sina uppdrag brett så att de kan anpassa sig till förändrade marknader och möjligheter till att få pengar och resurser. Uppdragsvaghet gör att organisationen inte behöver ha ett slut för sin verksamhet utan kan

fortsätta även då omgivningen ändras. Weisbrod (1998) argumenterar för att orsaken till denna vaghet är för att organisationen ska kunna göra en rad av olika aktiviteter såsom kommersiell försäljning. Ett diffust utformat uppdrag möjliggör för organisationen att förändra syftet efter hand som möjligheterna till resurser förändras. Han diskuterar även att det kan vara svårt att skilja mellan uppdragsvaghet och flexibilitet i hänseende till resursanvändning (Weisbrod, 1998). Uppdragsvaghet är ett sätt att analytiskt komma åt en form av anpassning som innebär att en organisation försöker rymma så mycket som möjligt. Weisbrod (1998) menar att ideella organisationer som får offentlig finansiering står i ett beroendeförhållande till sina finansiärer och diskuterar hur formen för organisationen har betydelse. Den kritiska teorin inriktar sig på klasskonflikter och maktfrågor och betonar vikten av ett historisk och socialt perspektiv när organisationer studeras. Det är genom en organisations symboler som dess kultur visar sig och kommuniceras och det finns en koppling mellan symboler och ekonomiska slutresultat (Bolman & Deal, 2005). Alla organisationer är beroende för sin existens av ett tillräckligt flöde av resurser som pengar, personal, kunder och stöd från allmänheten. En förmåga att utöva kontroll över dessa resurser leder till en källa till makt inom och mellan organisationer (Morgan, 1999).

Kritik av valda begrepp och teori

Teorin om uppdragsvaghet är tunn att använda på så vis att den koncentrat sig ett främst resursberoendeperspektiv och fokus är främst på de finansiella resurserna som en organisation behöver för sin överlevnad. Begreppet fokuserar på organisationens behov av att få resurser utifrån. Det fokuserar inte på faktorer såsom uppdraget i förhållande till den inre verksamheten för att klara sig. Därför blev det nödvändigt att komplettera teorin med det symbolistiska perspektivet för att kunna besvara frågeställningarna och ha en större grund för analysen. Annars uppnår jag inte mitt mål med att undersöka hur de ideella organisationerna samspelar mellan de inre och yttre faktorerna för att klara sitt uppdrag eftersom det berör mer än resurser. Målen eller uppdragen kan ses som strukturer för en organisation i jakt på att koordinera sina aktiviteter, vilket jag placerar in uppdragsvaghet. Kritiska teorier påtalar att sådana strukturer bara kan bli skapade genom att kuva olika intressen (Scott 2003). Föreställningen med organisatoriska uppdrag ses som viktigt och även kontroversiellt i studerandet av organisationer. Vissa forskare menar att uppdragen är väsentliga för förståelsen av organisationer och andra ifrågasätter om uppdragens funktion mest rättfärdigar handlingar eller mål som redan är uppnådda. Behaviorister menar till exempel att bara människor kan ha mål och inte kollektiv såsom organisationer (ibid.).

Analys

Detta kapitel består av en analys som har sin utgångspunkt i fallstudien och som är sammanflätad med tidigare forskning och teori om ideella organisationer.

Vad är det för slags uppdrag organisationerna avser att uppfylla?

Gemensamt för de ideella organisationerna i denna studie är att deras uppdrag är formulerade så att de ska avhjälpa social problematik och förbättra livsvillkoren för samhällsmedborgarna. Bolman & Deal (2005) skriver att när organisationer försöker uttrycka sina värderingar i en uppdragsförklaring eller andra formenliga dokument mister de ofta sin mening. Multiserviceorganisationen officiella uppdrag var att skapa möjligheter och att stärka områden. I praktiken innebar det berättade respondenten att de tillhandhöll information och försökte självständighetsgöra olika målgrupper. Bland annat genom utbildning och genom att ge olika typer av hjälp som rådgivning, barnomsorg och kurser i hur man ska äta och leva sundare och arbetsförberedande program. Den religiösa ideella organisationen arbetade utifrån sitt officiella formulerade uppdrag som var att ta hand om de hemlösa och missgynnade. I realiteten beskrev respondenten att de hjälpte alla som vände sig till dem och att de inte nekade någon deras hjälp. Men att de ibland, om dem ansåg att personer som sökte sig till dem hade hamnat fel så refererade de dem vidare. Båda paraplyorganisationerna hade också stora generella uppdrag vilket Alexander (1998) och även Weisbrod (1998) beskriver att ideella organisationer ofta har. Den ena ville till exempel öka den allmänna välfärden och skapa bättre möjligheter genom att fokusera på utbildning och hälsa. Huruvida uppdraget är brett eller vagt formulerat av de ideella organisationerna i allmänhet menade respondenten på den ena paraplyorganisationen kunde vara en strategi. Denne beskrev det som att det var generellt sett positivt för organisationerna att forma ett brett uppdrag eftersom det kunde ge dem mer flexibilitet i förhållande till att få resurser. Det är vad Weisbrods (1998) teori om uppdragsvaghet och marknadsanpassning säger, men i relation till finansiella resurser pekade respondenten på att det var mer viktigt med välutformade ansökningar. Många gånger var det dem som bidragsgivare hade att grunda sig på. Ett dilemma som togs upp av respondenten på paraplyorganisationen var att det kan missgynna mindre ideella organisationer som måhända gjorde ett bra arbete och verkligen nådde ut till utsatta grupper, men som inte hade erfarenheten av att skriva dessa ansökningar. Utifrån det symboliska perspektivet beskrivs detta med begreppet myter och att legitimiteten hos omgivningen kan bestå i att förmedla en bild av organisationens arbete (Bolman & Deal, 2005).

De ideella organisationernas viktigaste funktion som respondenterna pekade på, men även i deras egna beskrivningar av sina verksamheter, var att se till att marginaliserade grupper fick hjälp och insatser. Respondenten på den religiösa ideella organisationen berättade att i slutet av varje månad kom fler personer som åt i härbärgets matsal eftersom socialbidragsnivån var så låg. Organisationernas uppdrag, att möta behoven där dem fanns och att även vara talesperson och förespråkare lyfte respondenten fram,

“ja, för att få människor medvetna om hur det är att leva på 600 dollar i månaden, du vet, betala hyra, mat, medicinskt, hur händer det, du vet? Hur klarar folk det? Så, och för det mesta så är folk väldigt generösa och även i dessa dåliga ekonomiska tider”

Under åttiotalet beskrev en respondent att personer som var sjuka i aids sågs som mest marginaliserade och organisationen mötte dessa människor med insatser och hjälp. Respondenten berättade vidare att de funnits i flera decennier och till en början riktade de sig mot fattiga människor som kom från inre delar av Kanadas provinser som kom till Toronto i sökande efter ett arbete men

”Hursomhelst - tiderna förändras och med den personer som lever i utkanten ”

Weisbrod (1998) beskriver att ett diffust format uppdrag möjliggör för organisationen att förändra syftet efter hand som möjligheterna till resurser växlar. Ovanstående organisation hade expanderat kraftigt sedan den startade, så både omgivning, målgrupp och organisationen hade förändrats, medan uppdraget var detsamma. En annan respondent lyfte fram att deras organisation inte kunde expandera mer i deras område, eftersom det var många liknande organisationer som hade ungefär samma målgrupp som dem som de hade visst samarbete med men även viss konkurrens. De sökte sig därför till ytterområdena som hade blivit prioriterade med ekonomiska resurser från offentligt håll.

Att få tillgång till av resurser, däribland finansiella är en viktig del för en organisations möjlighet att existera (Morgan, 1999, Weisbrod, 1998). Utifrån detta ville jag undersöka hur respondenterna såg på resursberoende och ställde därför frågor om var de fick sin finansiering ifrån och vad de såg som sina resurser. Att en av utmaningarna för de ideella organisationerna var bristen på finansiering var genomgående.

Utifrån min studie framgår att gemensamt för organisationerna är att de upplever att deras ekonomiska finansiering sällan räcker till och det kan bero på att deras uppdrag är brett och deras målgrupper flera. Respondenten på paraplyorganisationen sa,

” ofta har de jättebra idéer och de har väldigt kreativ personal som verkligen vill göra så mycket men de har inte resurser, de har inte pengar”

En fördel med de ideella organisationerna som lyfts fram är att de inte arbetar som myndigheter. I Toronto har de flesta organisationer som bedriver socialt arbete har en ”*Fråga inte – berätta inte-policy*”. Det innebär att personer som är i Kanada utan att ha fått uppehållstillstånd ändå kan få hjälp utan att bli rapporterade till myndigheterna.

“ du kanske har en nyanländ eller en odokumenterad person som inte kvalificerar för /.../ sociala förmåner/.../ eller för arbetsskapandeprogram”

De ideella organisationerna fyller alltså en funktion där de kan nå ut till personer som behöver insatser men som inte har officiella rättigheter till detta. Men, begränsningar inom de ideella organisationerna existerar också eftersom en del av verksamheten hos organisationerna består av programfinansiering. Organisationen måste vara trogna de villkor som givaren och organisationen kommit överens om. Respondenten på aktiverings- och utbildningsprogrammet berättade att det arbetsförberedande programmet som han arbetade för finansieras av det offentliga. Programmet riktar sig till personer som är nyanlända, vilket man kan räkna de fem första åren i Kanada. Villkoren för att delta är att personerna måste ha uppnått viss engelsk nivå, men även ha uppehållstillstånd. Målet för programmet är att eleverna ska ha arbete efter avslutad kurs och programmets finansiering är kopplat till hur många av eleverna som får arbete. Utifrån organisatoriskt håll innebär det en komplexitet. Organisationen uppdrag är att ge personer möjligheter till arbete men de accepterar bara vissa personer eftersom annars blir den egna organisationens ekonomi lidande. Omgivningsmässiga faktorer såsom lågkonjunkturen påverkade också eftersom förhållandena på arbetsmarknaden inverkar. Samarbetet mellan den ideella organisationen och det offentliga innebär en slags ironi. Fler personer skickas till arbetsförberedande programmet eftersom fler blev arbetslösa, men från organisationens håll fick de svårare att få personer i arbete efter avslutad träning eftersom det finns färre arbeten att tillgå. De får inte ökade resurser, utan tvärtom minskade.

Banting (2000) beskriver hur de folkvalda i Kanada omvärderat sin syn på hur social välfärd ska bedrivas och omvandlar tidigare offentligt driven verksamhet till ideella eller kommersiella företag där man litar på marknadens mekanismer för levererandet av sociala insatser.

Organisationen och omgivning

De ideella organisationerna som bedrev socialt arbete fick finansiering från både offentligt och privat håll. De båda paraplyorganisationerna finansierade enbart sin verksamhet genom privata vägar. Varvid den ena respondenten förklarade att orsaken var att de ville vara oberoende för att på så vis kunna ha frihet att stödja de program och organisationer de ville. Banting (2000) skriver till exempel att närmandet mellan det ideella och offentliga har gjort att ideella organisationer blivit mer som givare av insatser och mindre som språkrör av social kritik och innovatörer för social förändring. Vilket eventuellt paraplyorganisationerna ville undgå. Pengar att distribuera fick paraplyorganisationerna genom insamlingskampanjer riktade mot företag, näringslivet och enskilda såsom privata donationer,

” vi samlar pengarna från Torontos medborgare, från samhället”

Respondenten på den religiösa ideella organisationen berättade att de aldrig hade tillräckligt med pengar och att de alltid sökte efter mer. Årligen anordnade de en golfturnering och en gala för att få pengar till sin organisation. Resurser som de använde var bland annat vänner, företag och näringsliv. Att bygga nätverk var en stor del av att arbeta och en större andel av personalen var anställd av flera organisationer. En förutsättning för att allmänheten ska skänka pengar till organisationerna verkade vara att de måste förankra de sociala frågor och problem som organisationen strävade efter att förändra eller få resurser till hos dem. Scott (2003) menar att ingen organisation är självförsörjande utan är beroende av det större sammanhang som den är en del utav. Det symboliska perspektivet menar att värderingar och visioner är faktorer som leder till handlingskraft (Bolman & Deal, 2005). Ett sätt som jag tyckte mig kunna urskilja från organisationernas håll var att lyfte sina frågor genom mobilisering och samverkan.

Den nyinstitutionella teorin fokuserar på att organisationerna inte är passiva enheter utan är aktiva agenter som är med och påverkar sin omgivning (Alexander, 1998). En gemensam faktor för de ideella organisationerna i min studie är att de alla skrivit under ett upprop kallat

”Tillsammans mot lågkonjunkturen”. Det var en rörelse som mobiliserade ideella organisationer som bedrev socialt arbete genom kampanjer och belyste deras betydelse i att ge sociala välfärdsinsatser. De ville påverka politikerna så att de inte skulle minska bidragen till dessa under konjunkturedgången. Initiativtagarna för uppropet poängterade de sociala konsekvenserna som minskad finansiering kan få för de grupper som organisationerna arbetade med. De lyfte även fram att på grund av lågkonjunkturen skänkte enskilda personer mindre pengar till organisationerna samtidigt som att fler personer behövde deras insatser.

” Vi är alla i detta tillsammans, försvara det allmännas intressen under lågkonjunkturen –ideella socialbyråer kämpar för att möta ökande behov med mindre finansiering och regeringen bryr sig inte – representanter från ideella organisationer kom till vårt forum så ska vi tillsammans diskutera strategier hur vi kan gå framåt ”
(flygblad från ” Tillsammans mot lågkonjunkturen ”– Toronto, april, 2009)

Respondenten på paraplyorganisationen berättade att den offentliga sektorn har mer begränsningar i förhållande till vad de kan göra och stödja eftersom de har en annan slags ansvarsskyldighet då deras finansiering kommer ifrån skattebetalare,

“jag menar vi har ansvarsskyldighet till våra givare också men jag tror fortfarande att vi har mer flexibilitet, tror jag...”

Ett dilemma för organisationens inre verksamhet verkade vara att behålla bra och kvalificerad personal. Löneökningar inom organisationerna är ofta minimala eller sker inte alls och en orsak till det är att när organisationen får finansiering till sin verksamhet räknas oftast inte löneökningar in.

“ samma personal kan /.../ gå till den offentliga sektorn för att arbeta /.../- med samma kompetens /.../och få löner som är 30-40 procent högre löner med bättre förmåner och pensioner och allt sådant som man inte får inom den ideella sektorn”

Bristen på pensionsplaner och de förmåner som fanns knutna till dessa är något som flera respondenter tog upp. Respondenten på aktiverings- och utbildningsprogrammet nämnde att en utmaning var att behålla sin bästa personal. Flera ville byta till den offentliga sektorn efter en tid på grund av bättre betalt och bättre pensioner. Arbetsmiljön lyfts dock fram som positivt för den ideella sektorn i jämförelse med andra sektorer,

“vi är inte så fastkörda i all politik och alla försöker inte klättra uppför karriärstegen i jakt på nästa jobb, eftersom jobben inte finns(skratt) så det finns många olika fördelar med att jobba i en ickevinstdrivande organisation - det är miljön som gör skillnaden skulle jag tro”

Myter menar Bolman & Deal (2005) förstärker den egenskap organisationen gör anspråk på och gör arbetet till mer än bara en arbetsplats utan till en särskild plats och ett sätt att leva. Att miljön lyfts fram som något särskilt av respondenten kan vara en del i detta. Även uppdraget kan vara en del som ringar in vad det är för slags miljö eller värden organisationen representerar. Vidare säger respondenten på den religiösa ideella organisationen att;

”kommer du för att jobba för pengar, så kom inte, vi har bra arbetsvillkor här”

Myter bidrar till att ge fäste åt en organisations värderingar. Men, utifrån mina respondenter verkar det även enklare att få arbete inom den ideella sektorn än inom den offentliga i Kanada. En del arbetar vidare efter att ha skaffat sig erfarenheter inom den ideella sektorn, eller om respondenten på den religiösa ideella organisationen sa;

“vi ser oss själva som ett ställe där folk kan komma in och få lite erfarenhet och sen kan vi skicka ut dem och det är bra service också, det är bra service”

Volontärer

Ett perspektiv jag ville lyfta fram är de ideella organisationerna och relationen till volontärerna. Volontäroengagemang är väl införlivat i kanadensisk samhällskontext, i en bok om kanadensiskt socialt arbete fanns en rubrik som ”Volontärer - Kanadas Största naturtillgång” (Chappell, 2006). En volontär beskrev att arbeta som volontär är socialt för egen del och att det är viktigt att bidra med det man kan, men även att det är något som denne växt upp med och menar att kanadensare gillar välgörenhetsarbete. Respondenten trodde att det i sin tur gjorde att människor kände sig välkomna i Kanada. Kanada har en nationell volontärvecka där man uppmärksammar volontärernas betydelse. Värderingar mer abstrakta och de skapar en känsla av identitet, vilket får människor att känna sig unika och utsedda skriver Bolman och Deal (2005) ett sätt som en organisation belyser betydelsen av volontärer i deras årsrapport är att de beskriver den stora betydelsen som volontärerna har för just deras organisation med ett reportage som avslutas med,

”vårt hjärtligaste tack går till varje unik volontär, vi kunde inte göra så mycket för så många utan dig”

Utifrån det symboliska perspektivet består organisationen av individer som finner mening med att engagera sig. Införlivade historiska och kulturella mönster som bidrar till vilka värden som lyfts fram (Bolman & Deal, 2005). Utifrån organisationen i relation till sin omgivning finns en struktur där engagemang i välgörenhet är införlivat. De ideella organisationerna i min fallstudie har en kärna av betald personal men många arbetsuppgifter bedrivs ideellt. Det gäller alltifrån att ge juridisk hjälp, social hjälp eller sjukvård. Organisationens uppdrag kan fungera som ett sätt för organisationen att göra urval i förhållande till vilka som söker sig till organisationen. Respondenten på en av multiserviceorganisationerna berättade en utmaning var att hitta volontärer med de rätta behörigheterna eftersom deras målgrupper behövde ett kvalificerat bemötande. För att finna rätt personer annonserade de. Även alla övriga organisationer hade särskild personal som var anställd för att matcha volontärer med arbetsuppgifter. Respondenten på aktiverings- och utbildningsprogrammet poängterade att det gav volontärerna färdigheter och ett nätverk. Inom paraplyorganisationen drevs en del av deras tjänster helt av volontärer.

“Dom vill också göra någonting så dom gör detta för oss, vi sysslar med välgörenhet, det är så vi håller våra kostnader nere och alla pengar kan gå till samhället. Mer av pengarna kan gå till samhället. Så det finns den sortens grej i välgörenhetssektorn eftersom många människor vill ge tillbaka på något sätt. Så det är lättare för välgörenhetsorganisationer att få olika typer av gåvor, volontärer, expertvolontärer eller ja hursomhelst”

Respondenten trycker dels på att personer söker sig till organisationen för att de vill ge något till samhället, men även att det är positivt ur organisationens synvinkel eftersom de kan hålla sina kostnader låga. Det finns alltså en önskan bland personer i det omgivande samhället att bidra och Banting (2000) beskriver till exempel att många kanadensare identifierar sig med sociala värden och ethos som organisationerna står för. Att det finns en omgivning som identifierar sig med dessa värden lyfts fram som ett måste för de ideella organisationernas egen överlevnad (Minkoff & Powell, 2006). Bolman & Deal (2005) skriver att det är via en organisations symboler som dess kultur visar sig och kommuniceras och att det finns en koppling mellan symboler och ekonomiska slutresultat. Utifrån min studie lyftes även ett annat perspektiv fram som egentligen inte handlar om att identifiera sig med organisationens värden utan att komma in på arbetsmarknaden.

Organisationerna verkade nämligen fylla en viktig funktion för personer som är nyanlända till Kanada. Respondenten på paraplyorganisationen berättade att det var svårt att etablera sig på

arbetsmarknaden och att det ibland tog årtal för dessa personer. De ideella organisationerna riktade sig till dessa och det fanns möjlighet för dem att göra volontärarbete inom organisationerna

” nyanlända har en möjlighet att göra frivilligarbete här så att de åtminstone har något att skriva i sina resuméer”

I alla organisationerna fyllde volontärerna en central funktion och volontärernas inflytande för organisationens överlevnad verkar kunna ses från ett flertal håll. Abrahamsson (1989) beskriver att oberoende av samhälls-, ägar- och kontrollsysteem finns det effektivitetsmotiv i allt arbete som är organiserat. Det verkade vara ett sätt som organisationen fick resurser till sig själva och kan sägas tjäna både ett egenintresse men även ett samhälligt intresse. Utifrån den tidigare forskning beskrevs bland annat att förhållandena inom organisationerna i hög grad kan ses som en reproduktion av klassrelationerna som existerar i det övriga samhället (Abrahamsson, 1989). För att locka volontärer till sin verksamhet har organisationerna olika tekniker och man lyfter fram fördelar såsom möjlighet till att knyta kontakter med arbetslivet och argument såsom att kunna ge något tillbaka till samhället. Det framhävs att volontärerna kan gynnas av att bidra till organisationen på olika sätt, för andra är ett engagemang en nödvändighet för att så småningom få en fot in på arbetsmarknaden. Nyinstitutionalismen och det symboliska perspektivet lyfter fram att organisationer avspeglar det rådande samhället. Det verkade även gälla de ideella organisationerna som verkade reproducera ett mönster inom sin organisation.

Legitimitet och symboler

” Vi använder vårt varumärke - ja- använder att vi är igenkända för att hjälpa sociala och rättvise- initiativ”.

Ytterligare sätt som de ideella organisationerna gjorde för att få resurser var att bli en medlemsorganisation till den stora paraplyorganisationen. Respondenten där menade att det kunde vara värdefullt eftersom det kan ses som en kvalitetsstämpel. Detta kan ses som ett sätt för organisationerna att skaffa sig legitimitet i omgivningens ögon (Alexander, 1998). Det underlättar för de ideella organisationerna som bedriver socialt arbete när dessa ska söka bidrag och pengar på eget håll, givare känner till paraplyorganisationen eftersom den är etablerad och kan fungera som en länk till ytterligare resurser berättade respondenten. Utifrån multiserviceorganisationens årsrapport kan man utläsa att endast 5 procent av den organisationens finansiering faktiskt kom ifrån denna. Men de väljer ändå att ha

paraplyorganisationens symbol bredvid sin egen skylt precis som övriga ideella organisationer i denna studie.

Det är svårt för organisationerna att få finansiering till organisations kärnverksamhet. Enskilda människor har svårare att förstå på vilket vis det genererar nytta för ett enskilt program när man skänker pengar till organisationens fasta utgifter. Det beskrevs dels av en del respondenter och diskuterades även under forumet jag observerade. Men, finansiering till dessa kostnader är nödvändigt för att organisationerna ska kunna fungera och existera eftersom det ger en stabilitet förklarade en respondent. När en organisation har en starkare ekonomisk bas möjliggörs för organisationen att bedriva förebyggande program och även att kunna anpassa sig efter förändrade behov i ett område. Ett sätt som de ideella organisationerna verkade göra för att tillförsäkra sig resurser är att de samverkar och sammansluter sig med en eller flera välkända större organisationer. Villkoren för att få finansiering innebär visserligen en process. De ideella organisationerna måste uppfylla vissa kriterier och regelbundet redovisa att de uppfyller dessa för paraplyorganisationen eller andra. Det hade kunnat innebära en konflikt eller kompromiss med den egna organisationens uppdrag, men det medför också att organisationerna lättare kan fullgöra sitt uppdrag. Detta för att de kan stödja och arbeta med det som identifieras som problem. Det finns ett samspel mellan idéer och intressen, skriver Habermann (2001) och i detta fall är intresset för organisationerna att vara tillräckligt stabila så att de kan uppfylla sitt uppdrag.

Avslutande sammanfattning

Syftet med studien var att undersöka villkor och utmaningar för de ideella organisationerna utifrån ett symboliskt perspektiv, utifrån den insamlade empirin kommer jag besvara frågeställningarna.

Utifrån min studie verkar det vara som att organisationerna formulerar ett brett syfte precis som flera forskare kring de ideella organisationerna påtalar. Huruvida detta är en medveten strategi eller inte är svårbesvarad, vissa av respondenterna menade på att det var en medveten strategi. Utifrån deras egna beskrivningar av sina verksamheter täcker de upp mycket och brett och har svårt att få tillräckliga resurser. Det finns givetvis ideella organisationer som formulerar sitt uppdrag mer specifikt och konkret. Att min studie har organisationer med breda formuleringar och uppdrag kan säkert bero på mitt urval, det vill säga etablerade organisationer med flera olika målgrupper.

Det som framkom under studien var att organisationerna har olika tillvägagångssätt för att fullfölja sitt uppdrag. Sätt som de ideella organisationerna gjorde för att uppnå sina uppdrag var att de marknadsförde sig och samarbetade med andra ideella organisationer, även om de var utsatta för konkurrens sinsemellan som lyftes fram av en respondent. Organisationerna arbetade till exempel med forskning och lobbyverksamhet. De arbetar även med utbildning för att få ut sitt budskap till allmänheten. Detta för att de ska förstå att just deras målgrupper var viktiga och det kunde generera ekonomiska och andra resurser. Utifrån detta kan man se att dessa organisationer behöver mer än materiella resurser för att överleva och lyckas i sin miljö, eftersom de måste få allmänhetens uppmärksamhet och medvetenhet. De valda ideella organisationerna fick delvis offentlig finansiering, genom bland annat viss programfinansiering. Ekonomin för organisationerna inre verksamhet var ett problem. Att det var svårare att få legitimitet eller stöd hos allmänheten för att få pengar till kärnverksamhet uppmärksammades av flertalet av organisationerna. Organisationerna behövde anstränga sig för att behålla sin personal och såg det som en nackdel att de förlorade bra personal till den offentliga sektorn. Utifrån att kunna fullgöra ett uppdrag när man har problem med att behålla sin bästa personal kan ses som ett problem för organisationen. Men en respondent tyckte inte att det var problematiskt utan en del av denna typ av organisation, att det var en del av deras struktur. Flera respondenter påtalade att det även fanns en ström av personal som tidigare

arbetat inom det offentliga eller inom näringslivet som nu ville arbeta för något som de trodde på, eller i en annan miljö.

Inom vissa av de ideella organisationerna fanns en mer frihet i jämförelse med den offentliga för att kunna nå ut till vissa målgrupper såsom personer utan officiella papper. Organisationerna verkade svara på förändringar genom att de anpassade sig efter de målgrupper som de identifierade som var i behov. Det framkom särskilt hos den religiösa frivillighetsorganisationen. Aktiverings- och utbildningsprogrammet hade och å andra sidan svårigheter med att fullfölja en del av just sitt uppdrag som var att ge personer arbete eftersom yttre faktorer verkade begränsande.

Volontärerna inom organisationerna spelade en avgörande roll för organisationernas möjlighet att bedriva sitt arbete. Dels framhölls av vissa att man inte ville ha personal inom organisationen som arbetade för pengar. Det vill säga att personerna inom organisationernas ska vilja sträva efter organisationens uppdrag eller att det är ett sätt för organisationen att samlas kring en gemensam värdegrund eller förståelse. Något som min studie pekar på är att ett vagt utformat uppdrag kan leda till att organisationerna upplever sig som otillräckliga. Det som de avser att göra innebär att konstant förbättra eller utveckla, vilket verkar generera i en upplevelse av att inte ha tillräckliga resurser. Det verkade även som att inom en del av organisationerna ställde personalen upp för organisationen och arbetade hårdare i tider när de fick mindre resurser.

Slutdiskussion

I denna uppsats har jag i den löpande texten lyft fram några retoriska frågor och reflektioner som jag här tänker diskutera.

För att återknyta till min problemformulering så inleddes denna med att beskriva ett sätt som en av dessa ideella organisationer använder sig av för att rikta uppmärksamhet till sociala frågor och problematik. En organisation marknadsförde sig via en affisch på en ung kvinna liggandes på marken och jag funderade om organisationerna måste vara så dramatiska för att få resurser. Utifrån studien så måste många av organisationerna marknadsföra sig och sina program för att få finansiering och resurser till sina verksamheter. Att man väljer att visa en ung kvinna, hemlöshet och sedan har en text där man riktar sig till enskilda att skänka pengar är talande ur det symboliska perspektivet. Dels är det egentliga problemet för organisationerna huvudsakligen pengar till den inre verksamheten för organisationerna såsom att behålla personal, men eftersom allmänheten inte är så villiga att skänka pengar till detta är en reflektion är därför att man väljer denna typ av illustration för att det är något som man tror att det omgivande samhället som man samspelar med är villiga att bidra till.

Jag skriver i metod- delen att min utgångspunkt var en kritisk inställning till att bemöta marginaliserade grupper med frivilliga alternativ. Jag såg det som svårt för målgruppen i fråga om kunna kräva rättigheter och som ett sätt för staten att slippa ta ansvar. Den inställningen har inte förändrats under arbetets gång. Det ekonomiska beroendet och svårigheter att få finansiering till långvariga lösningar och preventivt arbete är en nackdel för organisationernas möjlighet att göra mer genomgående förändringar. Däremot vill jag poängtera att mycket arbete inom ideella organisationer är väldigt viktigt och även att flera organisationer faktiskt har möjlighet att nå ut till grupper som kanske inte vill eller kan nås av andra former beroende av olika skäl. Flera organisationer påtalar också förändringar som kanske annars inte hade blivit uppmärksammade.

Att organisationerna ses som väldigt goda och altruistiska är något jag inleder min teoridel med och jag funderar över hur det förhåller sig i ett land där det offentliga överlåter mycket socialt arbete på frivilliga alternativ. En del som jag varit i kontakt med har diskuterat att det är ett sätt att placera pengar i dessa organisationer eftersom man får skattelättnader. Den sociala välfärden i Kanada är uppbyggt kring en blandning av offentliga, privata och ideella

verksamheter och denna studie valde att fokusera på den ideella sektorn. De ideella organisationerna som bedriver socialt arbete beskriver alla sig själva som att de fyller väsentliga funktioner i givandet av sociala välfärdsinsatser i Toronto. Organisationerna kan inte verka i det osynliga utan måste synliggöra sig själva för att kunna bedriva sitt arbete.

Oavsett uppdrag verkar det finnas en grundförståelse över att de ideella organisationerna gör gott och att personer som engagerar sig också gör något bra. Att engagera sig som volontär är väldigt införlivat och även mer välgörenhetsinriktad verksamhet. Att man gör någonting gott oavsett vad man gör, så länge det är ideellt och frivilligt verkar vara en väldigt utbredd uppfattning. Det är svårt att kritisera en organisation och deras värdegrund eftersom personer lägger tid och frivilligt engagemang i dem. Mycket arbete som utförs är dessutom sådant som personerna jag pratat med förklarar att det inte skulle göras av någon annan. Kanske skulle vissa sociala problem som dessa organisationer identifierar bli ännu mer alarmerande.

På vilket sätt man diskuterar sociala problem och hur man uttrycker sig är något jag reflekterat över under arbetets gång. Värdeladdade ord är vanliga inom beskrivningar av verksamheterna och individfokuserade lösningar lyfts ofta fram. Såsom jag nämner i problemformuleringen så påverkar vilka typer av lösningar man väljer beroende av hur man ser på sociala problem, skillnader eller orättvisor. Ideella organisationer och dess roll som en integrerad del av välfärdssystemet är intressant. I en stad som Toronto med stora problem med billiga bostäder och stor andel hemlösa, har man i en broschyr som riktar sig till hemlösa män formulerat sig på följande vis;

”Vi vill ge hjälp till att göra klienter fria från hemlöshet. Vi värdesätter varje människas inneboende godhet och möjlighet att växa”

Något som varit spännande såhär när studien är slutförd inser jag att se hur Kanadas offentliga välfärd ser ut och vad den täcker, då det till viss mån många likheter med Sverige. Flera forskare har lyft fram i sina studier att det finns ett närmande mellan olika fält såsom det privata, offentliga och ideella inom det sociala området och det hade varit intressant att se hur det påverkar det sociala skyddsnätet.

Litteraturlista

- Abrahamsson, Bengt (1989) *Organisationsteori*, Studentlitteratur, Lund
- Alexander, Victoria D (1998) *Environmental Constraints and Organizational Strategies: Complexity, Conflict and coping in the non-profit Sector*, I Powell, Walter & Clemens, Elisabeth I (red.): *Private action and Public Good*, New Haven & London, United States, Yale University Press
- Andersson, Gunvor & Hans, Swärd (2008) *Etiska reflektioner* I Meeuwisse, Anna, Swärd, Hans, Eliasson-Lappalainen, Rosmari. & Jacobsson, Katarina. (red.): *Forskningsmetodik för socialvetare*, Stockholm, Natur och Kultur
- Aspers, Patrik (2007) *Etnografiska metoder*, Liber AB, Malmö
- Banting Keith G & Brock Kathy L (2001) "The non-profit sector and government in a New century: An intruduction" I Banting Keith G & Brock Kathy L (red.): *The non-profit sector and Government in a New Century*, Kingston, Mcgill-Queen's University Press
- Bergström, Helén & Johansson, Stina (2007) *Frivilligarbetare- Varför då?* I Johansson, Stina (red.): *Social omsorg i socialt arbete*, Malmö, Intergraf AB
- Blomberg, Helena (2008) *Komparativ välfärdsforskning* I Meeuwisse, Anna, Swärd, Hans, Eliasson-Lappalainen, Rosmari. & Jacobsson, Katarina. (red.): *Forskningsmetodik för socialvetare*, Stockholm, Natur och Kultur
- Bolman Lee G Terrece. E Deal (2005), *Ledarskap och organisationer*, Lund, studentlitteratur
- Chappell, Rosalie (2006) *Social welfare in Canadian society*, Toronto, Thomson/Nelson
- Coleman & Unraue (1996) *Analyzing your data* I Tutty, Leslie M & Rothery, Michael & Grinell, Richard M (red.): *Qualitative research for social workers*, United States, Allyn and Bacon
- DiMaggio and Powell (1983) "The iron cage revisited: institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields" *American sociological review* vol 48 (april s.147-160) (elektronisk) www.csaweb109v.csa.com.ludwig.lub.lu.se (2009-04-02)
- Drucker F Peter (1990) *Managing the non-profit organization-principles and practices*, New York, HarperCollins
- Gareth Morgan (1999) *Organisationsmetaforer*, Lund, studentlitteratur
- Gayla Rogers & Elaine Bouey (1996) *Collecting your data*, I Tutty, Leslie M & Rothery, Michael & Grinell, Richard M (red.): *Qualitative research for social workers*, United States, Allyn and Bacon,
- Johansson, Stina & Rose-Mary Leonard (2007) *Aktivt medborgarskap i Sverige och Australien* I Johansson, Stina (red.): *Social omsorg i socialt arbete*, Malmö, Intergraf AB

Juliet Luc & Andrew Caroline & Aubry Tim, & Mrenica Jane & Holke Christine (2001) "The impact of changing funding environment" I Kathy L. Brock & Keith G. Banting (red.): *The nonprofit Sector and Government in a New Century*, , Kingston, McGill-Queen's University Press

Lecours, André (2005) *New institutionalism: Issues and Questions*, I Lecours, André (ed.) *New Institutionalism- Theory and analysis*, Buffalo, London, University of Toronto Press

Leslie M Tutty & Michael Rothery & Richard M. Grinell (1996) *Planning your study* I Tutty, Leslie M & Rothery, Michael & Grinell, Richard M (red.): *Qualitative research for social workers*, United States, Allyn and Bacon

May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*, Studentlitteratur, Lund

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2002) *Vad är ett socialt problem?* I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.): *Perspektiv på sociala problem*, Lund, studentlitteratur

Minkoff Debra C & Powell Walter (2006) *Non-profit mission: Constancy, Responsiveness, Or Deflection?* I Walter W. Powell & Richard Steinberg (red.): *The non-profit sector – a research handbook*, United States, Yale university press

Powell, Walter (2007) *The New Institutionalism* I *The International Encyclopedia of Organization Studies The International Encyclopedia of Organization Studies*. Thousand Oaks, Ca.: Sage Publishers

Scott Richard (2003) *Organizations, Rational, Natural and Open systems*, 5th ed, , Pearson Education Inc, New Jersey

Stern Charlotta (2007) *Konkurrens, nisch och förändring* I Edling Kristoffer & Rydgren Jens (red.): *Social handling och sociala relationer*, Falun, Natur och Kultur

Weisbrod A. Burton (1998) *Institutional Form and Organizational behavior* I Powell, Walter and Clemens, Elisabeth I (red.): *Private action and Public Good*, New Haven & London, United States, Yale University Press

Weisbrod A. Burton (1998) *To Profit or Not to Profit: the Commercial Transformation of the Nonprofit Sector*, Cambridge University Press

www.211.ca 2009-04-01 , 2009-05-01

www.volunteertoronto.ca 2009-04-01

www.charityvillage.com 2009-04-01

www.imaginecanada.ca/en/node/32 2009-04-29

www.recessionreliffoundation.ning.org 2009-04-05, 2009-05-12

NPO

How would you define social work?

What is social services to you?

What do you see as important social issues for Toronto to cope with right now?

Organization

Can you describe the organization? (structure)

(What do you work with in this organization?)

Volunteering

What role plays the voluntary engagement in this organization?

The goals/(mission) of your Organization;

What is the mission of this organization, goals ?

What is the philosophy (motto) for this organization (*if they have any?*)

What do you consider as challenges/limitations for the organization?

Resources and funding

What do you use as your resources? (*location, marketing, staff, knowledge*)

How is this organization financed? (*Public, fundraising?*)

Do you cooperate with other non-profit organizations?

Do you cooperate with other actors? In what way?

Non-profit organizations and social services

What role does your organization have to provide social service in Toronto?

Who do you think would step in if your organization didn't provide the help or service which your organization provide?

Do you consider you're organization filling a gap in the social safty network?

**Is there anything you would like to add or change about the things we been talking too?
Thank you for participating!**

Hello,

My name is Mirja Langoe and I am a Swedish social work student from University of Lund (last year in my bachelor program). During my placement in a Canadian non-profit organization last year, I became very interested in how the Canadian welfare system is structured. I have been fortunate enough to return to Toronto to conduct a small field study about non-profit organizations that provide different types of social services. Therefore, am I interested in learning about your organization. This would be of great value to my research. I would be willing to meet with you at any time of day between April 25 and May 1, 2009 for an interview. If this does not suit you, any information you could share over the phone or by e-mail would be helpful. (The name of your organization will be kept confidential)

If you could please get back to me at your convenience it would be greatly appreciated. You can contact me by e-mail at Mirjalangoe@hotmail.com or phone (647)894-1576

Thank you and hope to hear from you soon,

Mirja Langoe

Hello,

My name is Mirja Langoe and I am a Swedish social work student from University of Lund (last year in my bachelor program). During my placement in a Canadian non-profit organization last year, I became very interested in how the Canadian welfare system is structured. I have been fortunate enough to return to Toronto to conduct a small field study about non-profit organizations that provide different types of social services. Therefore, am I interested in learning about your organization. This would be of great value to my research. I would be willing to meet with you at any time of day between April 25 and May 1, 2009 for an interview. If this does not suit you, any information you could share over the phone or by e-mail would be helpful. (The name of your organization will be kept confidential).

1. In what way does your organization help non-profit organizations to provide social service (in Toronto)?

2. What do you consider as challenges for non –profit organizations providing social services? (in Toronto, and in general)

3. What does you're organization consider as benefits with social services organized in non-profit organizations?

4. Do you cooperate with other actors? (governmental, commercial) In what way?

If you could please get back to me at your convenience it would be greatly appreciated. You can contact me by e-mail at Mirjalangoe@hotmail.com or phone (647)894-1576

Thank you and hope to hear from you soon,

Mirja Langoe